

**MUSIIKKI VAIKUTTAMISEN KEINONA
EDUSKUNTAVAALEISSA 2019**

Hilda-Maria Hautakangas

Musiikkikasvatuksen

kandidaatintutkielma

Kevät lukukausi 2023

Musiikin ja kulttuurintutkimuksen

laitos

Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Hilda-Maria Hautakangas	
Työn nimi Musiikki vaikuttamisen keinona eduskuntavaaleissa 2019	
Oppiaine Musiikkikasvatus	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 30
Tiivistelmä <p>Kandidaatintutkielmassani tutkin, kuinka musiikkia on käytetty vaikuttamisen keinona Suomen eduskuntavaaleissa 2019. Tutkielma on kirjallisuuskatsaus, joka tarkastelee musiikin funktiota poliittisessa vaikuttamisessa. Tämän lisäksi otan tarkasteluun, miten Suomen suurimmat eduskuntapuolueet ovat käyttäneet musiikkia vaalikampanjojensa tukena sekä vaikuttamisen keinona ja millaista musiikkia vaalivideoiden yhteydessä on käytetty. Tutkielman keskiössä ovat analyysit lähes jokaisen Suomen suurimman eduskuntapuolueen vaalivideoista. Tämän lisäksi teen katsauksen puolueiden kampanjointiin sekä nuoriin kohdistuvaan vaikuttamiseen Instagramissa ja Tiktokissa. Tämän tavoitteena on havainnoida, millä tavoin vaikuttamista pyritään kohdistamaan nuoriin ja erityisesti juuri äänioikeuden saaneisiin. Tutkielma pohjaa aiempiin tutkimuksiin sekä teoriatautsoihin, jotka ovat sovellettavissa tämän tutkimuksen teemaan.</p> <p>Vaikuttamisen keinoista on hyvä olla tietoinen, sillä lähes joka päivä kohtaamme tilanteita, joissa päätöksiimme, mielipiteisiimme, arvomaailmaamme tai mielikuviiimme pyritään vaikuttamaan keinolla jos toisella. Etenkin politiikasta puhuttaessa, vaikuttamisen muodoista ja keinoista on hyvä olla tietoinen, jotta tiedämme mihin mielipiteemme ja näkemyksemme todella pohjautuu. Tämä on myös tärkeää siksi, että esimerkiksi äänestyspäätöstä tehdessämme tiedämme todella, miltä pohjalta päätöksemme teemme.</p> <p>Yhteiskunnallisessa päätöksenteossa tulisi osallistaa kaikkia ikäryhmiä, ihmisryhmiä ja eri taustoista tulevia ihmisistä mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti, jotta tehtävät päätökset olisivat mahdollisimman tasavertaisia kaikille. Erityisesti nuoria tulisi osallistaa yhteiskunnallisessa päätöksen teossa, sillä usein kysymyksessä on kuitenkin nuorten tulevaisuutta koskevat asiat sekä ympäristö, jossa nuoret varttuvat aikuisiksi. Nuorten äänestysaktiivisuus on myös alhaisempaa muihin ikäryhmiin verrattuna, jonka vuoksi heitä olisi myös tärkeää aktivoida. Musiikki on tehokas keino ottaa kontaktia kaiken ikäisiin äänestäjiin ja sitä onkin osattu hyödyntää vaalikampanjoinnissa jo suhteellisen hyvin. Musiikin kyky poistaa tietyn tyyppisiä raja-aitoja on huomattava, minkä vuoksi se toimii tehokkaana vaikuttamisen keinona.</p>	
Asiasanat – musiikki, vaikuttaminen, politiikka, vaalivideo, puolueet, nuoret	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Käsitteet	6
2.1	Musiikki vaikuttamisen keinona	6
2.2	Piilovaikutus ja musiikilla piilovaikuttaminen.....	7
2.3	Manipulaatio ja musiikki manipulaation välineenä	8
3	Musiikki viestinviejänä	10
3.1	Musiikin poliittisuus.....	10
3.2	Lyriikat	11
3.3	Musiikin sanaton viestintä	13
4	Vaalivideoanalyysit	16
4.1	Vaalivideot 2019	16
4.1.1	Vasemmistoliitto	16
4.1.2	SDP	17
4.1.3	Vihreät	17
4.1.4	Keskusta.....	17
4.1.5	Liike Nyt.....	18
4.1.6	Perussuomalaiset.....	19
4.1.7	RKP.....	20
4.1.8	Kokoomus	20
4.2	Puolueet sosiaalisessa mediassa	21
4.3	Havainnot	23
5	Pohdinta	26
	Lähteet	28

1 JOHDANTO

Tässä kandidaatintutkielmassa tutkin, kuinka musiikkia on käytetty vaikuttamisen keinona Suomen eduskuntavaaleissa vuonna 2019. Tämän lisäksi tutkin, millaisia piilovaikutuksia musiikilla on todettu olevan ja kuinka musiikin avulla voidaan manipuloida, sekä miten eri puolueet ovat osanneet valjastaa musiikin omien päämääriensä saavuttamiseen kevään 2019 eduskuntavaaleissa. Erityisesti pyrin keskittymään näkökulmaan, kuinka musiikilla pyritään vaikuttamaan nuoriin äänestäjiin, sillä koen tärkeäksi, että yhteiskunnallinen päätöksen teko osallistaisi mahdollisimman paljon nuoria. Vuoden 2019 eduskuntavaalit valikoituvat tutkimukseni kohteeksi koska tämänhetkiset, vuoden 2023 vaalit ovat vasta alkutekijöissään. Myöskin esimerkiksi puolueiden tämän kevään vaalivideot sekä vaalilauluja julkaistaan vasta myöhemmin keväällä. Kandidaatintutkielman toteuttamisajankohdan vuoksi kevään 2023 eduskuntavaalit olisivat olleet liian haastava tutkimuskohde.

Musiikin ja politiikan välistä suhdetta on tutkittu paljon eri näkökulmista muun muassa Yhdysvalloissa, mutta suomalaisessa tiedekentässä edellä mainittujen teemojen tutkimus yhdessä on jäänyt vähemmälle. Tutkimukseni on jaoteltu koskemaan musiikkia vaikuttamisen muotona, musiikin piilovaikutuksia sekä musiikin kykyä manipuloida. Tulen tarkastelemaan sekä peilaamaan näitä teemoja vuoden 2019 eduskuntavaalien kautta. Keskiössä on musiikin erilaiset roolit politiikassa sekä kuinka musiikilla pyritään saavuttamaan nuoria ja vaikuttamaan nuoriin äänestäjiin poliittisessa mielessä. Sosiaalinen media näyttelee myös suurta osaa tutkimuksessani, koska yhä suurempi osa kampanjoinnista tapahtuu sosiaalisen median eri alustoilla. Sosiaalinen media taas on luonnollinen ympäristö valtaosalle nuorista, minkä vuoksi sen tutkiminen mahdollisimman laajan ilmiökuvan hahmottamiseksi on tärkeää. Tutkielmassa tulen hyödyntämään aiempaa kirjallisuutta sekä tutkimuksia, sosiaalista mediaa ja videopohjaisia materiaaleja.

Nykypäivän vaalikampanjointi on yhä enemmän siirtynyt sosiaalisen median piiriin. Tämä siirtyminen on mahdollistanut monipuolisemman kampanjoinnin sekä edesauttanut lisäämään erilaisia vaikuttamisen muotoja. Vaikuttaminen ei enää aina ole suoraa, näkyvää vaikuttamista, vaan se on saanut uudenlaisia, verhoiltuja muotoja. Tästä johtuen meidän on hyvä olla tietoisia edes osasta niistä keinoista, joilla mielipiteisiimme, mielikuviimme sekä

näkemyksiimme pyritään vaikuttamaan. Tiainen on pro gradu -tutkielmassaan (2021) todennut, että vaikuttamisen keinoista on hyvä olla tietoinen, jotta pystymme tekemään äänestyspäätöksemme selkeämmin ja tiedämme mihin ne todella perustuvat.

Minua on aina kiehtonut tapa, jolla musiikki vaikuttaa ihmisiin sekä ihmismieleen. Myös musiikin vaikutus yhteiskunnallisesti on ollut aina mielestäni hyvin mielenkiintoista. Musiikin voimaa yhteiskunnallisena vaikuttamisen muotona ei voida vähätellä tai sivuuttaa. Esimerkiksi erilaiset protestilaulut, niiden tausta ja tehokkuus ovat mielestäni äärimmäisen mielenkiintoinen ilmiö. Myös yhteiskunta sekä politiikka, miten nämä toimivat ja mitä kaikkea ympärillämme tapahtuu, on jo pitkään ollut yksi mielenkiinnon kohteistani. Tutkielmani teema ja ajoitus ei myöskään voisi olla ajankohtaisempi, minkä vuoksi se myös kiehtoo ja motivoi minua. Erityisesti koen tärkeäksi, että yhteiskunta on tietoinen nuoriin kohdistuvasta vaikuttamisesta. Sillä on suuri merkitys, millaisia mielikuvia nuorten ajatusmaailmaan tahdotaan asettaa. Esimerkiksi juuri äänioikeuden saaneet nuoret ovat vielä varsin alttiita ulkoa tuleville vaikutteille, minkä vuoksi onkin mielenkiintoista nähdä, miten juuri heihin pyritään vaikuttamaan. Tämä pätee myös muihin asioihin kuin politiikkaan. Koen myös tärkeäksi, että nuoret huomioitaisiin vaalikampanjoissa sillä heidän äänillään on suuri merkitys. Tässä tutkielmassa pyrin tuomaan musiikin, vaikuttamisen ja politiikan luonnollisella tavalla yhteen ja tutkimaan näiden teemojen vuorovaikutussuhteita erityisesti nuorten äänestäjien näkökulmasta.

2 KÄSITTEET

2.1 Musiikki vaikuttamisen keinona

Bullerjahn (2006) on tutkinut musiikin vaikuttavuutta televisiomainoksissa. Hänen tekemä tutkimus on sovellettavissa hyvin vaalikampanjointimainontaan, jota nykypäivänä tehdään hyvin paljon erilaisten audiovisuaalisten kokonaisuuksien kautta. Mainosvälineitä, kuten musiikkia käytetään tietoisesti vaikuttamaan haluttuun kohderyhmään. Musiikin merkitys mainonnan tehokkuudelle näyttäisi Bullerjahnin mielestä olevan hyvin selkeä. (2006, 207-208.) Bullerjahn (2006, 210) on lainannut David Huron (1989,559) sanoja: ”Viihde ei ole tuote, vaan yksinkertaisesti kaupan työkalu”. Voidaan siis ajatella, että poliitikot käyvät ”kauppaa” ajatuksistaan kampanjoimalla oman ehdokkuutensa ja samalla koko edustamansa puolueen puolesta. Kuinka monen äänestäjän poliitikko saa vakuutetuksi toiminnallaan tai puheillaan? Kuinka monelle äänestäjälle hän saa ”myytyä” ajatuksensa? Kohi, Liuskari, Palo, Päivärinta ja Vihervä (2016,40) ovat todenneetkin yhteiskuntaopin oppikirjassa vaalikampanjoinnin olevan nimenomaan kovaa mainostamista sekä markkinointia.

Arvojen ja päämäärien kauppaa tukemaan on perinteisen kampanjoinnin lisäksi otettu musiikki, joka toimii tässä tapauksessa kaupan työkaluna. Bullerjahn (2006, 215) sanookin, että mainosmusiikki ei pelkästään toimi vaikuttamalla, vaan se myös välittää ja korostaa mainoksessa olevaa oleellista informaatiota. Vaalikampanjointi mielessä oleellinen informaatio, joka voi tulla ilmi musiikin kautta on esimerkiksi äänestysnumero, puolue, vaalipiiri tai arvot, joita ehdokas edustaa.

Bullerjahn (2006) on tutkinut myös kuinka musiikki on vaikuttanut käyttäytymiseen sekä päätöksentekoon. Hän kertoo, että musiikin vaikutus päätöksentekoon ja käyttäytymiseen voidaan selittää monella eri mekanismilla musiikin kontekstista ja käytöstä riippuen. Tärkeää on, että markkinoitu tuote kerryttää oleellisen lisäedun, tunnearvon. Tunnearvolla saattaa olla suuri vaikutus käyttäytymiseen. Bullerjahn summaakin, että musiikin läsnäolo mainoksissa mahdollistaa mainonnan kahdella eri tasolla: tuotteen mainonnan sekä myös musiikin itsensä mainonnan. Bullerjahnin teoria voidaan nähdä hyvin koskettavan myös vaalikampanjointia,

jossa esimerkiksi arvoilla on suuri merkitys. Arvot voidaan rinnastaa tunnearvoon, jolloin niiden markkinointiin panostaminen kannattaa. (Bullerjahn 2006, 226-228, 231.) Bullerjahnin teoria osoittaa, että musiikki lisää tunnearvoa (ks. 216-231). Voidaan siis ajatella, että musiikin käyttö vaalikampanjassa kannattaa, sillä musiikki esimerkiksi saattaa lisätä arvoa tai tunnearvoa eri ehdokkaiden sekä puolueiden edustamille arvoille. Bullerjahnin tutkimuksen tulokset kertovat musiikin vaikuttavan myös käyttäytymiseen. Tässä tapauksessa jokaisen puolueen olisi järkevää käyttää jonkinlaista musiikkia vaalikampanjansa tueksi, mikäli he toivovat saavansa mahdollisimman paljon ääniä.

2.2 Piilovaikutus ja musiikilla piilovaikuttaminen

Piilovaikutuksella tarkoitetaan yleensä jonkin tyyppistä verhoiltua, epäsuoraa vaikuttamisen muotoa. Piilovaikuttaminen on vaikutusta, joka ei suoranaisesti ole havaittavissa vaan ilmenee välillisesti. Sen tavoitteena on vaikuttaa henkilön asenteisiin heidän sitä tiedostamatta. Piilovaikuttamisella pyritään usein vaikuttamaan toisen henkilön tunteisiin ja ajatteluun, jonka kautta välillisesti myös käyttäytymiseen ja tekoihin. Piilovaikuttamista voi Ferraran, Liun, Sharman ja Zhangin (2021) tekemän tutkimuksen pohjalta tapahtua myös paljon harhaanjohtavan informaation muodossa etenkin sosiaalisessa mediassa. Tutkijat kertovat, että ilmiö on suorastaan kasvanut ongelmalliseksi (Ferrara ym. 2021). Esimerkiksi vaalikampanjoinnissa käytetään monenlaisia eri piilovaikuttamisen muotoja, joista osan tarkoitus on tahallisesti ohjailta harhaan. Etenkin kun puhutaan toisiin puolueisiin kohdistuvasta ”vastakampanjoinnista” sabotointi, liioittelu sekä asioiden vääristäminen on Ferraran sekä kollegoiden (2021) mainitsemia harhaan johtavia keinoja. Isot ajankohtaiset tapahtumat ja uutiset ovat helppo kohde tuottaa väärää, harhaanjohtavaa informaatiota (Ferrara ym. 2021).

Miksi tämä on tärkeää tiedostaa? Erityisesti nuorten, juuri äänioikeuden saaneiden harkintakyky ei aina erota, milloin kyseessä on asianmukaista kampanjointia ja milloin pyritään harhaanjohtavaan spekuloiivaan vaikuttamiseen. Vaarana on, että valheellista ja harhaanjohtavaa informaatiota ei eroteta oikeasta ja hyödyllisestä informaatiosta. Tällöin

äänestyspäättös tulee helposti tehtyä vääristä syistä ja pahimmillaan vasten omaa arvomaailmaa.

Musiikkia toimii tehokkaana piilovaikuttamisen keinona vaalikampanjoissa. DeNora (2000) näkee, että musiikin voima ja vaikuttavuus piilee juurikin musiikin itsensä ominaisuuksissa. Musiikin ajallinen ulottuvuus, ei-verbaalisuus sekä sen fyysinen presenssi, joka voidaan myös fyysisesti tuntea, lisäävät musiikin kykyä vaikuttaa ja toimia alitajuisella tasolla. Musiikilla on kyky haastaa kognitiivisia aisteja, mistä johtuen sen vaikutus ihmismieleen on niin tehokas. (DeNora 2000.) Tämän perusteella musiikin piilovaikutukset ovat myös tärkeä tiedostaa, sillä musiikilla voidaan pyrkiä vaikuttamaan niin, että se ei olisi havaittavissa. Musiikin vaikutuksista ja piilovaikutuksista tietoisia olevat osaavat käyttää musiikkia päämääriensä saavuttamiseen. Tässä asiayhteydessä tietynlaisen musiikin käyttö esimerkiksi vaalikampanjoiden yhteydessä voi vaikuttaa suuresti vaalimenestykseen. Volgstenin (2006, 75) mielestä musiikillisen viestin sisältö voi olla enemmän tai vähemmän piilotettu, mutta se ei välttämättä tarkoita, että se olisi jollain tavalla uhkana kuulijalle. Tulen tutustumaan tähän teemaan tarkemmin havaintojen kautta luvussa neljä.

2.3 Manipulaatio ja musiikki manipulaation välineenä

Manipulaatiolla tarkoitetaan arkikielessä tarkoituksen mukaista ohjailua tai harhaanjohtamista. Parviainen ja Pyykkö (2020, 141) toteavat, että manipulointi on oikeastaan vaikuttamisen väärin käyttöä. Kaksikko tuo esille, että vaikuttamisen ja manipulaation raja on todella häilyvä ja joskus ne ovat jopa mahdotonta erottaa toisistaan (Parviainen & Pyykkö 2020, 11). He määrittelevät manipuloinnin toiminnaksi, jossa vaikuttajan oman edun ajaminen menee kaiken muun edelle tai vahvemmassa asemassa olevan henkilön pyrkimystä vaikuttaa heikkoon tai puolustuskyvyttömään henkilöön niin, että vahvempi osa puoli hyöttyä tästä enemmän. (Parviainen & Pyykkö 2020, 142). Manipulaatio -termin määritelmä on Parviaisen ja Pyykkösen näkemyksen mukaan hyvin negatiivissävytteinen, mutta sen ei tarvitse välttämättä aina olla sitä. Kurssilla musiikin sosiologia ja sosiaalipsykologia (Peltola, 2022) tuokin ilmi, kuinka kaikki manipulaatio ei välttämättä ole aina negatiivista. Esimerkiksi moni pitää musiikin kuuntelusta liikkeessaan, jotta ”treeni kulkisi paremmin” tai laittaa kuulokkeet

korviin bussimatalla, jolloin aika tuntuu kuluvan nopeammin. Nämä ovat esimerkkejä manipulaatiosta, jotka eivät toteuta Parviaisen ja Pyykkösen määritelmää.

Tagg (2006, 168) on määritellyt sanaa manipulaatio kohtuuttomana ja epäoikeudenmukaisena pakottamisena, jossa vahvempi osapuoli manipuloi heikompaa. Hän kuitenkin nostaa esille, että säveltäjät tai muusikot eivät pyri vaikuttamaan kuulijan mielentilaan pakottamalla tai olemalla epäoikeudenmukaisia. Nimenomaan, musiikin oletetaan vaikuttavan tunteisiin, toimintaan sekä eri mielentiloihin niin, ettei sitä tarvitse itse tietoisesti ajatella tai analysoida. (Taggs 2006, 168.) Farberman ja Nadera (2023) kuvailevat musiikin manipuloivan efektin perustuvan sen kykyyn vaikuttaa mieleen ja tätä kautta joskus jopa ajatuksiin tai käyttäytymiseen. He (2023) sanovatkin, että musiikin kyky stimuloida tunteita ja vaikuttaa käyttäytymiseen tekee siitä hyvin tehokkaan työkalun manipulointiin sekä ohjaukseen. Tämän pohjalta on havaittu esimerkiksi, että musiikin käyttäminen ideologioiden, arvojen ja päämäärien saavuttamiseksi on kannattavaa.

Levitin (2006, 111) tiivistää musiikin kyvyn vaikuttaa tunteisiin: ”Säveltäjät täyttävät musiikin tunteilla tietämällä odotuksemme, jonka jälkeen hyvin tietoisesti valvovat, milloin nämä odotukset täyttyvät ja milloin ei. Jännitys, vilunväreet ja kyynelöt ovat seurausta siitä, että taitava säveltäjä ja musiikkia tulkitsevat muusikot ovat manipuloineet odotuksiamme taitavasti.” Muun muassa musiikin rytmi, harmonia, melodia tai lyriikat voivat olla manipuloivia. Musiikin koukuttavuus yhdistettynä sen psykologisiin vaikutuksiin tekee siitä oivallisen manipuloinnin välineen. Yhteys vaikutusten ja toiminnan välillä on havaittu myös politiikan piirissä, kun kampanjoinnin tukena käytetään yhä useammin musiikkia. Voimme pohtia, onko tällainen vaikuttaminen pakottamista tai epäoikeudenmukaista vai harmitonta manipulointia? Kukaan tuskin pakottaa ketään kuuntelemaan kappaletta, jossa lauletaan jonkin puolueen arvoista, mutta joskus voi tulla tilanteita, jolloin kuulemiselta ei vain voida vältyä. Luvussa neljä tulen tutustumaan tarkemmin siihen, millaista musiikkia eduskuntavaalien 2019 alla on käytetty, ja kiinnittämään huomiota juuri edellä mainittuihin seikkoihin.

3 MUSIIKKI VIESTINVIEJÄNÄ

3.1 Musiikin poliittisuus

Jo vuosikymmenten ajan musiikki ja politiikka ovat olleet sidoksissa toisiinsa, juurikin musiikin vaikuttavan ja manipuloivan voiman vuoksi. Arvoja, ideologioita ja päämääriä on ujutettu kappaleiden teksteihin, kokoonpanovalintoihin sekä esiintymistilanteisiin. Joskus tämä on tehty tietoisesti, joskus taas musiikki on saanut poliittisen merkityksen esimerkiksi jonkin poliittisen tapahtuman myötä. Näin kävi muun muassa Lionel Richien hittikappaleelle All Night Long (Volgsten 2006, 76). Musiikin poliittisuus voi ilmetä monenlaisessa muodossa ja poliittisen musiikin sisältö voi olla muun muassa kritiikkiä tai arvostelua yhteiskunnallisia oloja tai päättäjiä vastaan. Muun muassa taiteilija ja muusikko Karri Miettinen, taiteilijanimeltään Paleface, on ottanut musiikissaan kärkkäästi kantaa yhteiskunnallisiin oloihin 2000-luvun Suomessa (Kohi ym. 2016, 9). Erityisesti punk ja rap-musiikkia on luonnehdittu yhteiskuntakriittiseksi musiikiksi. Garratt (2019, 11-13) on kuvaillut usean esimerkin kautta, kuinka musiikki poliittisena ilmaisukeinona voi perinteisen käsityksen sijaan olla myös esimerkiksi ritualisoitua, rytmistä puhetta tai häiritsevän kovaa meteliä. Musiikin vahvan vaikutuksen vuoksi sitä käytetään myös käänteisesti eli ideologioiden, aatteiden ja arvojen välittäjänä. Siinä missä muun muassa rap-musiikki kritisoi yhteiskuntaa, korostaa esimerkiksi kantrimusiikki ihannoiden isänmaata, kotia ja uskontoa. Musiikki toimii hyvin ideologioiden välittämisen lisäksi esimerkiksi yleisen järjestyksen ja kurin ylläpitäjänä (Fith 2003, 99-100). Oivallisena esimerkkinä edellä mainituista voidaan käyttää muun muassa Pohjois-Koreaa, jossa musiikki ja sen sallittu sisältö on tiukasti säädeltyä ja hyvin selkeää propagandamaista viestiä välittävää. Tällöin musiikki, sen tekeminen ja esittäminen politisoituvat hyvin nopeasti.

Street (2003,115) on vahvistanut jo useasti todetun musiikin suoran vaikutuksen tunteisiin. Mayfield (2019) on Streetin sanojen pohjalta todennut, että vaikutuksista johtuen kappaleet voivat hyödyntää kuuntelijan tunteita, jolloin poliittinen ajattelu voi heikentyä ja harkintakyky saattaakin poliittista asioista puhuttaessa vaihdella suuresti. Tämä altistaa kuulijaa herkemmin manipuloinnille, jolloin ideologisen viestin perille saattaminen onnistuu tehokkaammin ja

varmemmin. Myöskin keskittyminen itse asiaan voi häiriintyä musiikin harhauttaessa ajatusta, jolloin vaikuttamista ja manipulointia on helpompi toteuttaa. Mayfield (2019) toteaa, että harkintakyvyn häiriintymisen lisäksi musiikki saattaa saada henkilön toimimaan tavalla, joka ei välttämättä muuten olisi tälle ominaista. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sellaisen ehdokkaan äänestämistä, joka ei aivan täysin edustakaan samoja arvoja kuin äänestäjä itse.

Trigg (2010) viittaa myös musiikin kykyyn ikäänkuin jäljitellä eteenpäin suuntaavaa vauhtia sanoitusten ja melodian avulla. Mayfield näkee, että tämä saa (2019) ihmiset oikeasti tekemään jotain, ja näin heitä voidaan ohjata tiettyihin päämääriin, jotka tahdotaan saavuttaa. Street (2003, 129) sanookin, että poliitikot valitsevat kampanjan tueksi käytettävät kappaleet hyvin tarkkaan juurikin niiden merkitysten perusteella sekä herättääkseen positiivisia mielikuvia itsestään. Vielä tärkeämpää kuitenkin on, että kappale viestii ehdokkaan poliittisia näkemyksiä (Street 2003, 130). Triggsin, Mayfieldin ja Streetin näkemykset ja teoriat tiivistävät täydellisesti, miten musiikki toimii poliittisena välineenä ja mitä sillä pyritään saavuttamaan. Luvussa 4 tulen tarkastelemaan lähemmin, toimiko musiikki ideologioiden ja arvojen välittäjänä niin kuin Trigg, Mayfield ja Street sanovat.

3.2 Lyriikat

Lyriikat ovat oleellinen osa vaikuttamista ja vaikuttamisprosessia. Sanoihin kätkeytyy paljon merkityksiä, jotka voivat olla suoraan tulkittavissa. Usein kappaleiden viestit voivat kuitenkin myös olla monitulkintaisia ja vaikeasti hahmotettavia. Kokkola (2013) on pro gradu -tutkielmassaan tutkinut rap artistien Asan, Palefacen ja Julman Henrin kappaleiden lyriikoita ja niistä ilmenevää yhteiskuntakritiikkiä. Hän havaitsi, että sanoituksista huokuu anti-kapitalistinen asenne sekä lyriikat edustavat yhteiskuntaluokkaa, jolla ei ole tarpeeksi resursseja toteuttaa itseään kapitalistisilla markkinoilla. Tämä johtaa Kokkolan mielestä siihen, että vähempiosaiset, alistetut yhteiskuntaluokat nousevat kapitalistista järjestelmää sekä porvarillista elämäntyyliä vastaan. (2013, 76.) Tällaisen samaistumisinnan tarjoaminen on merkittävä keino vaikuttaa kuuliiaan. Etenkin nuoret, joiden mieli ja maailmankuva on altis ulkopuolelta tuleville vaikutteille, ovat helposti ohjailtavissa erityisesti musiikin avulla. Esimerkiksi rap-musiikin ollessa yksi tämän hetken suosituimmista genreistä, tarjoavat sen

lyriikat osalle nuorista heidän sen hetkistä maailmankuvaa edustavaa samaistumis pintaa tai mielikuvan elämästä josta he haaveilevat. Tämän vuoksi rap-musiikkia on myös kritisoitu sen teemoista, sillä pelkona on, että nuoret saavat liikaa haitallisia vaikutteita niistä.

Lyriikoiden kautta voidaan viestiä melkein mitä vain, mikä on lain puitteissa sallittua. Tämän johtuen esimerkiksi poliittista viestintää voidaan tehdä paljon musiikin kautta. Juha-Pekka Rusanen (Kesk.) on tehnyt vaalilaulun vuonna 2019 pyrkiessään eduskuntaan. Laulun lyriikoista tulee vahvasti ilmi, millaisten asioiden puolesta Rusanen on liikkeellä. Kertosäe: ”Ääni Itä-Suomesta, arjen turvan puolesta. Osaamista tarvitaan, koulutuskin kunniaan! Ääni Itä-Suomesta, tämän seudun puolesta. Elinvoimaa elämään, sitä meille lisäämään, Juha-Pekka Rusanen. ” Kuulija hahmottaa selkeästi millaisia asioita Rusanen tahtoo edistää ja ajaa eteenpäin, mikäli hänet valittaisiin eduskuntaan. Tämän lisäksi Rusanen pyrkii tuomaan kuulijan lähemmäksi itseään aloittamalla vaalilaulun kertoen itsestään ja siitä, kuinka on päätynyt politiikkaan mukaan. Juha-Pekka Rusanen ei kuitenkaan tullut valituksi eduskuntaan vuonna 2019 (Yle 2019).

Poliittisissa lyriikoissa tai musiikissa, joka on saanut poliittisen merkityksen, voidaan usein hyödyntää myös vertauskuvia. Tässä piilee kuitenkin vaara, että lyriikat ymmärretään väärin, jolloin niitä saatetaan vahingollisesti käyttää vääränlaisessa yhteydessä. Näin tapahtui esimerkiksi Bruce Springsteenin kappaleelle Born In the U.S.A. Ronald Reagan käytti kappaletta kampanjoinnin tukena pyrkiessään uudelleen Yhdysvaltojen presidentiksi vuonna 1984 (Kot 2014.) Kappaleen koukku, kertosäe ”Born in the U.S.A. I was born in the U.S.A” kuulostaa mahtipontiselta sekä isänmaalliselta. Reagan ei tuntunut pääsevän yli kertosäkeen kohottavasta melodiasta, mikä aiheutti sen, että kappaleen todellinen sanoma väärinymmärrettiin (Kot 2014). Springsteenin kappale kertoo kehnoihin oloihin kotiin, Amerikkaan, palanneesta Vietnamin sodan veteraanista. Kappale kertoo siis aivan jostain muusta, kuin Amerikkalaisesta unelmasta.

Lyriikoita ja niiden tehokkuutta viestijänä on tutkittu paljon. Garratt (2019,13) on havainnoinut tutkimuksessaan, että keskittyminen ainoastaan lyriikoiden tulkintaan voi asettaa esteen musiikin muiden ominaisuuksien havainnoimiselle, ja näin myös helposti

johtaa musiikin poliittisen tehokkuuden liioitteluun. Hirsch (1972,231) on myös kokonaan kiistänyt lyriikoiden merkityksen vaikuttamisen keinona, erityisesti nuorten keskuudessa. Hän sanoo, että harva teini-ikäinen oikeasti kuuntelee mistä kappaleessa lauletaan tai on tietoinen mistä lyriikat kertova (Robson & Hirsch 1972). Martin (2006, 62) epäilee, että Hirschin mielestä tätä tärkeämpää on kappaleesta välittyvä tunnetila. Väite, että lyriikoilla ei olisi mitään merkitystä, kuulostaa hurjalta. Tästä huolimatta aika-ajoin esimerkiksi vallanpitäjät tai konservatiivismieliset viranomaiset ovat pelänneet musiikin, etenkin lyriikoiden turmelevaa vaikutuksia etenkin nuoriin. Tämän vuoksi muun muassa muusikoiden levyjä on poltettu, musiikkia sensuroitu ja sen tekoa rajoitettu tai ääritapauksissa muusikoita surmattu. Pienryhmäkeskustelussa kurssilla musiikin sosiologia ja sosiaalipsykologia (Peltola 2022) kävi ilmi, että puolet pienryhmän jäsenistä ei oikeastaan kuuntele mistä musiikissa, jota he kuuntelevat, lauletaan vaan tätä tärkeämpää on nimenomaan musiikista välittyvä tunne ja tunnelma. Osalle sanat taas olivat se suurin keino, jolla heihin oli vaikutettu. Yksi ryhmän jäsenistä kertoi, kuinka hänelle henkilökohtaisesti tärkeän kappaleen pelkkä teksti nostattaa aina ihon kananlihalle ja saa kyynelkanavat auki. Ryhmän jäsen kuvaili erityisesti kappaleen sanoja hänelle merkittäviksi.

3.3 Musiikin sanaton viestintä

Musiikki voi pyrkiä vaikuttamaan sanojen lisäksi myös sanattomasti. Viestintä musiikissa ei rajoitu pelkästään sanalliseen sisältöön. Viestin välitteisyys voi olla hyvinkin tehokasta, vaikkei kappaleessa itsessään olisi sanoja ollenkaan. Sanojen tukena voi toimia muun muassa melodia ja erilaiset harmoniat tai esimerkiksi kuvat tai videot. Esimerkiksi Juha-Pekka Rusasen (2019) vaalilaulussa tunnelma on hyvin ”maaseutumainen” ja tuo mieleen lavatanssit. Kokoonpanoon voi kuulla laulun lisäksi kuuluvan kitara, humppa-tyylinen basso, rummut sekä sähköpiano, joka jäljittelee viulun ääntä. Kappaleen äänimaailma yhdistettynä Rusasen edustamaan puolueeseen Keskustaan, vahvistaa käsitystä nimenomaan arvoista ja päämääristä, joita Keskusta puolueena edustaa. Rusasen vaalilaulussa sanat liitettynä maaseutumaista mielikuvaa luovaan melodiaan ja harmoniaan luo tehokkaan efektin, jolla pyritään vaikuttaa kuulijaan. Rusasen vaalilauluun on tehty mukaan musiikkivideo, jolla näkyy kuvia Rusasesta nuorena sekä myöhemmin paikkoja joissa hän viihtyy, ja asioita, jotka

hän kokee tärkeäksi. Videolla nähdään esimerkiksi kuvia Rusasesta luonnossa retkeilemässä, maatilasta ja Rusanen Keskustan tapahtumissa. Erityisesti kuvat, videot ja erilaiset symbolit ovat tehokkaita viestijöitä musiikin rinnalla tai siihen yhdistettynä.

Toinen tapa, jolla esimerkiksi muusikot voivat ottaa kantaa ja välittää poliittisia kannanottoja, on heidän lavaesiintymisensä kautta. Esimerkiksi poptähti Erika Vikman on osoittanut tukensa vähemmistöryhmien ja samaa sukupuolta olevien parisuhteiden puolesta liputtamalla sateenkaari-lippua konserteissaan Helsinki Pride -viikolla vuonna 2021. Ilme kasvoilla ja kehonkieli viestii avoimuutta ja nautintoa. Sateenkaarilippu liehuu ilmapirran vaikutuksesta kauniisti näyttäen kaikki värinsä. Kuvan elementit yhdistettynä, lavaesiintyminen viestii voimakasta tunnetta. Nimenomaan tunnetta artistit tahtovat esiintymisellään välittää. Vahvat tunteet yhdistettynä poliittisiin kannanottoihin voivat tehdä suuren vaikutuksen kuulijaan. Tämä on tärkeää ymmärtää myös siksi, koska niin kuin on huomattu, musiikki ja tunteet kulkevat tiukasti yhdessä. Artistin ei tarvitse välttämättä tuoda poliittista kantaansa ilmi musiikissaan, vaan niitä voi välittää selkeästi symbolien kautta lavalla. Saman tyyllisiä, symbolien kautta viestittyjä kannanottoja on nähty maailmanlaajuisesti musiikkitapahtumissa koskien esimerkiksi Black Lives Matter -liikettä. Tällä on myös suuri vaikutus nuoriin, joille artistit voivat näyttäytyä esikuvina. Nuoret ottavat paljon vaikutteita artistien näyttämästä ”mallista” ja sisäistävät ne osaksi omaa maailmankuvaansa.

Kuva 1: Outi Pyhäranta, Helsingin Sanomat, 3.7.2021

Sanattomana viestintänä voidaan pitää myös osallistumista poliittisiin tapahtumiin. Tapahtumien tuomaa julkisuutta hyödyntävät niin artistit kuin poliitikot. Voi olla sekä muusikolle että poliitikolle eduksi, että tulee nähdä tilaisuudessa, jossa politiikka ja musiikki kohtaavat. Taka-ajatukseksi osallistumiselle esimerkiksi Priden tyyppiseen tapahtumaan voi olla tavoite luoda positiivista, myönteistä ja suvaitsevaa kuvaa, josta on varmasti hyötyä esimerkiksi henkilöbrändäyksessä. Kaikki eivät kuitenkaan koe esimerkiksi Pride-tapahtumaa positiiviseksi, eivätkä sen vuoksi tahdo osallistua tämän tyyppisiin tapahtumiin. Tämä voi olla myös yksi kannanoton muoto, joka viestii poliittista näkemystä asiaa kohtaan. Artistien tai poliitikkojen osallistuminen tai osallistumatta jättäminen ei kuitenkaan välttämättä aina ole yhtään mikään kannanotto.

Kaikki muusikot eivät kuitenkaan pidä siitä, että esimerkiksi heidän musiikkiaan käytetään poliittisissa yhteyksissä. Esimerkiksi supertähti Rihanna sai tietoonsa Twitterin kautta, että Donald Trump oli käyttänyt hänen kappalettaan ”Don’t Stop the Music” vaalikampanjassaan vuonna 2018. Poptähti kielsi Trumpia enää koskaan käyttämästä hänen musiikkiaan, sillä hän ei tahdo tulla nähdä ikään kuin ”yhtenä heistä” tai olla yhdistettynä millään tavalla Trumpiin. (Twitter 2018). Myös tässä piilee vahva poliittinen viesti, vaikka sanoja ei musiikillisessa muodossa olekaan sanottu. Moni artisti ei myöskään tahdo esiintyä tilaisuuksissa, joihin saattaa liittyä poliittisia jännitteitä. Artistit eivät välttämättä tahdo ottaa ikään kuin johtajan roolia tai vierastavat ajatusta keulahahmosta, jona heidät mahdollisesti voitaisiin nähdä. Monet eivät myöskään tahdo ottaa vastuuta, jonka musiikki toisi, mikäli sitä käytettäisiin poliittisissa yhteyksissä. (Garratt 2019,144-146.) Garratt (2019, 135-143) on verrannut kahden hyvin erilaisen muusikon, Bob Dylanin ja Fela Kutin näkemyksiä ja kokemuksia omasta roolistaan poliittisena johtajana ja musiikistaan poliittisena kannanottona.

4 VAALIVIDEOANALYYSIT

4.1 Vaalivideot 2019

Lähes jokainen Suomen suurimmista eduskuntaan vuonna 2019 pyrkivistä puolueista teki virallisen vaalivideon, joka on nähtävissä puolueiden omilla virallisilla sosiaalisen median kanavilla. Linkit näihin videoihin on löydettävissä lähdeluettelosta. Vaalivideoiden ideana on tuoda esille millaisia asioita puolue arvostaa ja kokee tärkeäksi, sekä mitä asioita puolueet ja ehdokkaat mahdollisesti aikovat ajaa, mikäli tulevat valituksi eduskuntaan. Ainoastaan Kristillisdemokraattien vaalivideo jää uupumaan analyysistä, sillä sitä ei löytynyt pitkistä ja huolellisesta etsinnästä huolimatta. Tässä analyysissä on käytetty Vasemmistoliiton vaalivideota vuodelta 2021 kuntavaalien ajalta, sillä myöskään heidän vuoden 2019 vaalivideota ei löytynyt etsinnästä huolimatta.

4.1.1 Vasemmistoliitto

Vasemmistoliiton kuntavaalien vaalivideo vuodelta 2021 luo seesteistä ja tunnelmallista mielikuvaa. Videolla kuuluu minimalistinen pianomusiikki, johon myöhemmin yhdistyy taustalle sello, pitkillä matalilla äänillä. Pehmeästi soitetut soinnut tukevat pianolla soitettua melodiana. Vasemmistoliiton pääajatuksia kerrotaan sanallisesti puheen kautta musiikin soinnissa taustalla. (Vasemmistoliitto 2021.) Musiikki luo videoon odottavan ja toiveikkaan tunnelman, ja näin samalla hyvin tukien Vasemmistoliiton sanomaa. Videon musiikilla pyritään selkeästi vaikuttamaan katsojan tunteisiin ja herättelemään samoja ajatuksia, mitä videolla vastaavat ihmiset pohtivat. Yksinkertaisen musiikin käyttö ei tunnu esimerkiksi efektiiviseltä, vaan rauhallinen musiikki ohjaa kuulijaa rationaaliseen pohdiskeluun ennemmin kuin spekuloiivaan ajatteluun. Vasemmistoliitto pyrkii vaikuttamaan kuulijaan siten, että äänestyspäätös tehtäisiin järjellä, perustuen niihin asioihin, jotka itse kokee tärkeäksi. Vaalivideota ei ole kohdistettu erikseen millekään ikäryhmälle, mutta siinä esiintyy nuori henkilö, joka luo kuvaa siitä, että Vasemmistoliitto on myös nuorten asialla.

4.1.2 SDP

Sosiaalidemokraattien videossa musiikin osuus vaikuttamisen keinona painottuu videon loppupuolelle (Sosiaalidemokraatit SDP 2019, 0:23-0:40). Puolueen sanoma tuodaan esille ikään kuin videossa kuvattavien eri ikäisten ja elämäntilanteessa olevien henkilöiden ajatuksina. Tässä ryhmässä ei kuitenkaan ole esitetty nuoria. Lapset on huomioitu, mutta teini-ikäisten ja nuorten aikuisten edustus jää uupumaan. Puhetta taustoittaa luonnon sekä liikenteen äänet, ja vasta videon loppupuolella mukaan tulee kevyt ja lempeä musiikki. Videosta on kuultavissa kitara, ukulele ja piano. (Sosiaalidemokraatit SDP 2019.) Nämä luovat yhdessä pehmeän ja toiveikkaan ilmapiirin, jota videossa korostaa vielä sen visuaalinen puoli. Musiikilla pyritään herättämään kuulijassa luottavaista oloa ja vaikutelmaa siitä, että SDP:tä äänestämällä asiat tulee hoidettua kuntoon. Musiikki toimii tässäkin vaalivideossa taustavaikuttajana ja pääpaino on liikkuvan kuvan lisäksi puheessa.

4.1.3 Vihreät

Vihreiden vaalivideo, otsikoltaan *Näytä luontosi*, eroaa kahdesta aikaisemmasta selkeästi sillä, että nyt pääosassa on musiikki. Puhe, Vihreiden slogan tulee vasta aivan loppuksi. Musiikki on koko videon ajan Vasemmistoliiton videon lailla hyvin minimalistinen, mutta musiikilla on siitä huolimatta saatu luotua intensiivinen tunnelma. (Vihreät 2019.) Piano ja kellopele luovat videoon sen intensiivisestä tunnelmasta huolimatta jollain tavalla myös kirkkaan ja eteenpäin suuntautuvan mielikuvan. Videossa on kuultavissa toistuva melodia kulku, joka loppuksi rauhoittuu pitkiksi soinnuiksi sloganin taustalla. Musiikki yhdistettynä videolla näkyviin tapahtumiin sekä esitettyihin kysymyksiin haastavat katsojaa pohtimaan tekemiensä valintojen taustasyitä. Vihreiden videolla esiintyvät henkilöt ovat pääosin lapsia, nuoria ja aikuisia. Tässä vaalivideossa esimerkiksi vanhukset eivät ole edustettuina. Tästä voidaan tulkita, että Vihreiden kannattajat ovat pääosin nuoria ja nuoria aikuisia. Vihreiden vaalivideo välittää selkeästi puolueen liberaaleja ja luontoa kunnioittavia sekä suojelevia arvoja.

4.1.4 Keskusta

Keskustan vaalivideo eroaa kaikista muista vaalivideoista sillä, että siinä ei ole ollenkaan puhetta. Ydinsanoma ja puolueen tavoitteet tuleva ilmi musiikin kautta, joka tukee videon

visuaalista sanomaa. (Suomen Keskusta 2019.) Petri Laaksosen säveltämästä ja Anna-Mari Kaskisen sanoittamasta kappaleesta *Rakastan tätä maata*, tulee vahva ”Suomi-melankolia”-vaikutelma. Tästä huolimatta musiikki välittää harrasta ja herkkää tunnelmaa, joka selkeästi voidaan tulkita pyrkimyksenä tunteisiin vetoamiseen. Sanoissa on kohottava tunnelma, josta on tulkittavissa kansallismielisiä vaikutelmia. Kappale ei kuitenkaan ole sellainen, että se seuraisi esimerkiksi nykynuorison suosiossa olevia musiikki trendejä. Keskustan arvomaailmaa peilataan paljon esimerkiksi videossa näkyvän luonnon, erämaan, maaseudun ja eri ryhmiä edustavien ihmisten kautta. Laulua säestää myös tässä minimalistisin kuvioin piano sekä syntetisaattori, pehmeillä soinnuilla. (Keskusta 2019.) Videolla kuvatut henkilöt ovat pääosin eri ikäisiä aikuisia, kun taas nuorten näkyvyys videolla jää olemattomaksi.

Sanat:

Minä rakastan tätä maata
Se on karu ja kaunis niin
Minä rakastan tätä maata
Meren saarilta tunturiin
Minä rakastan pohjoista maata
Kesän loistoa häikäisevää
Sanoin kuvata en sitä saata
Sitä sydän vain ymmärtää

4.1.5 Liike Nyt

Liike Nyt on ainoa puolue, joka käytti vuoden 2019 vaalivideossaan puheen taustalla bändikokoonpanoa. Myös tässä videossa pääasia ja puolueen slogan tulee ilmi sanojen kautta. Sähkökitara, rummut, basso ja sähköpiano soittavat eteenpäin menevää rytmiä tasaisessa tempossa, joka tukee hyvin videolla kävelevien ihmisten liikettä. Kahdeksasosaa ”säkättävä” sähkökitara sekä neljäsosaa takova bassorumpu luovat nostattavan tunnelman, jonka lisäksi toinen sähkökitara soittaa lyhyitä ja yksinkertaisia melodisia kuvioita kompian päälle. Musiikki huipentuu aivan loppuksi, kun kappale ikään kuin lähtee käyntiin ja odotus purkaantuu. Bändikokoonpano on piristävä valinta. Erilaisella musiikillisella valinnalla voidaan viestiä

esimerkiksi uudenlaista tyyliä lähestyä ja vaikuttaa asioihin. Liike Nyt edustaa omien sanojensa mukaan myös uudenlaista tapaa tehdä politiikkaa, minkä perusteella bändikokoonpano sopii hyvin vaalivideon taustamusiikiksi (Liike Nyt, Puolueen yleisohjelma 2023). Liike Nyt ei myöskään Keskustan tavoin ole ottanut vaalivideolleen nuoria. Videolla esiintyvät henkilöt ovat kaikki aikuisia, eikä nuorten lisäksi esimerkiksi lapsia tai vanhuksia näy videolla.

4.1.6 Perussuomalaiset

Perussuomalaisten vaalivideo, *V niinkuin ketutus*, erottuu muiden puolueiden vaalivideoista aivan täysin. Puolueen vaalivideo on pikemmin satiirinomainen lyhytelokuva, joka kritisoi sen hetkisiä päättäjiä ja yhteiskunnallisia oloja suoraan ja häikäilemättä. Video on dystopinen näkemys siitä, missä tilassa yhteiskunta on ja kuinka korruptoituneita vallanpitäjät ovat. Sanoma on verhoiltu tehokkaasti tarinan muotoon mutta ei jätä arvailujen varaan, mistä videossa on kyse. (Suomen Uutiset - Perussuomalaiset 2019.) Musiikin ja ääniefektien rooli tässä vaalivideossa on keskeinen tarinan jatkuvuuden kannalta sekä myös niiden vaikutus mielikuvien ja tunnetilojen luojana sekä ylläpitäjänä on tässä vaalivideossa keskeinen.

Lähes koko yli kuusiminuuttisen videon musiikkia on käytetty elokuvamusiikin tavoin tehokeinona siivittämään tarinaa ja viemään katsojan tunnelmasta toiseen. Tässä vaalivideossa puhe ja liikkuva kuva ovat pääosassa, ja vellova musiikki toimii lähinnä tunnelman ylläpitäjänä. Musiikki myös tukee hyvin tarinan kulkua. Musiikki on aluksi tiivistunnelmaista ja mystistä. Tarinan edetessä se muuttuu hyvin mahtipontiseksi ja nostatushakuiseksi. (Suomen Uutiset - Perussuomalaiset 2019.) Siitä on paikoin selkeästi kuultavissa jopa elokuvamusiikkimaisia piirteitä. Sama melodiakulku soi lähes koko videon ajan uudelleen ja uudelleen, joka luo jatkuvuuden vaikutelmaa tarinan tueksi. Musiikista vastaa suurehko jousikokoonpano, jonka tukena voidaan kuulla vaskipuhaltimia. (Suomen Uutiset - Perussuomalaiset 2019.) Etenkin vaskipuhaltimet lisäävät vaikuttavaa ja jylhää efektiä. Kohdassa 4:31-4:58 on käytetty populaarimusiikkia luomaan haluttua tunnelmaa ja mielikuvaa sekä kuvailemaan päättäjiä, ja ikään kuin heidän kepeämielisyyttään. Edellä mainitussa kohdassa on käytetty Atomiksen kappaletta Famous (feat. Samuel Smiley).

Lopuksi Perussuomalaisten silloinen puheenjohtaja Jussi Halla-Aho otetaan puolikuvaan ja hänen sanojensa taustalla musiikki rauhoittuu tasaiseksi, säilyttäen yhä mystiikkansa.

4.1.7 RKP

Suomen Ruotsalaisen Kansanpuolueen vaalivideossa välittyy seesteinen, rauhallinen mutta jokseenkin arvoituksellinen tunnelma. Viesti ja puolueen edustamat arvot tuodaan kuulijalle ilmi puheen kautta. (Sfprkp 2019.) Musiikki toimii tässäkin vaalivideossa taustalla, tunnelman luoja ja ylläpitäjänä. RKP:n vaalivideon musiikki on Vasemmistoliiton ja Vihreiden tapaan hyvin pelkistetty ja yksinkertainen. Videolla kuullaan herkkä pianomelodia, jonka tueksi myöhemmin tulee myös viulumelodia. Loppua kohden arvoituksellisuus ikään kuin purkaantuu ja viulun säestävät pitkät äänet luovat vaikutelman helpottuneesta huokauksesta. Videon loppuosa viestii vaikutelmaa siitä, että RKP:tä äänestämällä mieltä askarruttavat asiat tulee hoidetuksi. (Sfprkp 2019.) Tavoitteena myös tällä vaalivideolla on herättää ajatuksia ajankohtaisista teemoista. Arvoituksellinen musiikki tukee hyvin videolla esitettyjen kysymysten luonnetta, ja ikään kuin kuvastaa huolta, jota ihmiset kantavat yhteiskunnallisesta tilanteesta. RKP:n vaalivideossa on nähtävissä viitteitä nuoriin aikuisiin, mutta ei esimerkiksi teini-ikäisiin. Videolla kerrotaan sanallisesti Suomen Ruotsalaisen Kansanpuolueen olevan kaikille, jotka haluavat toimia kaksikielisen ja liberaalin Suomen puolesta (RKP 2019). Tämän voidaan tulkita myös koskevan teini-ikäisiä ja nuoria, vaikka heitä ei videolla näykään.

4.1.8 Kokoomus

Kokoomuksen vaalivideo on tehty suomalaisia ja Suomea nostattavassa hengessä. Puolueen ydinsanoma ja keskeiset arvot kerrotaan kuulijalle sanoin esimerkkien kautta. Videolla vahva mutta lempeä naishenkilön ääni kertoo, miksi Suomi ja suomalaiset ovat maailman parhaita, ja kuinka aina vaikeistakin paikoista on noustu ylös. Mahtipontista sanomaa tukee instrumentaalinen musiikki, joka luo sykehdyttävää efektiä videossa esitettyjen kuvien ja videopätkien tueksi. Jousikokoonpano, piano ja patarummut yhdessä sellon soittaman melodian kanssa tuovat mieleen jopa Game Of Thrones -tyyppisen maiseman. (Kokoomus 2019.) Musiikilla haetaan selkeästi vaikuttavaa tunnetta, joka pyrkii viestimään puolueen

vankasta ja horjumattomasta asemasta. Sykähdyttävällä musiikilla pyritään vaikuttamaan kuulijaan ehkäpä nostalgisessa mielessä ja tuottamaan esimerkiksi kansallismielistä ylpeyttä. Vaalivideo viestii vahvaa luottamusta. Kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpo summaa puolueen arvot sanoihin: ”Sillä aina kun suomalaisille edellytykset on annettu, Suomi on kohonnut. Niin se on ollut ja niin se on tulevaisuudessakin. Tästä Kokoomus haluaa pitää huolen”. Kokoomuksen slogan, luotamme Suomeen, tulee aivan lopuksi. (Kokoomus 2019, 0:48- 1:05.) Kokoomuksen video on hyvin yleiskatsauksen tyyppinen video puolueen arvoihin ja ajatusmaailmaan. Videolla ei erityisesti esitellä mitään ihmisryhmää, minkään jaottelun perusteella eikä video ole myöskään suunnattu selkeästi pelkästään jollekin tietylle ihmisryhmälle.

4.2 Puolueet sosiaalisessa mediassa

Tähän lukuun on koottu samaisten puolueiden, kuin luvussa 4.1 päälinjoja ja huomioita puolueiden Instagram sekä Tiktok -tileiltä kevään 2023 ajalta. Katsaus on hyvin pintapuolinen, minkä vuoksi syväluotaavampi analysointi jää vähemmälle. Jokainen yllä mainittu puolue on osannut ottaa sosiaalisen median haltuun suhteellisen hyvin tavalla tai toisella.

Jokaiselta puolueelta löytyy virallinen Instagram-tili. Puolueiden jakama sisältö on suurimmalta osin poliittista informatiivista tiedottamista sekä aktiivista kampanjointia. Selkeästi valtaosa tästä informaatiosta on suunnattu sellaisille, jotka ovat tietoisia siitä, mitä politiikassa tapahtuu ja mitkä ovat tämän hetken polttavimpia puheenaiheita. Esimerkiksi nuorille, juuri äänioikeuden saaneille ei ole erikseen suunnattuja päivityksiä. Vaikuttaminen painottuu profiiliin julkaistaviin kuviin sekä tarina-osion päivittämiseen, jossa sinne ladatut videot ja kuvat säilyvät vuorokauden ajan. Musiikkia on selkeästi käytetty enemmän Instagramin tarina-osiossa, mutta kokonaisuudessaan musiikin osuus Instagram-tilipäivityksissä ja pysyvissä julkaisussa on vähäistä. Moni puolue, esimerkiksi Kokoomus, Vihreät ja RKP julkaisevat paljon audiovisuaalisia päivityksiä mutta niiden keskiössä on musiikin sijasta puhe. Instrumentaalinen musiikki näyttelee monessa videossa taustaroolia ja sen vaikutus onkin enemmän luoda ja ylläpitää tietynlaista tunnelmaa, kuin informoida

kuulijaa. Taustamusiikilla on kuitenkin tärkeä rooli juuri tietynlaisen mielikuvan välittämisessä sekä ylläpitämisessä, mistä johtuen esimerkiksi videot, joissa on musiikki ovat vaikuttavampia ja jäävät mieleeni paremmin kuin videot, joissa sitä ei ollut.

Tiktok ei ole ainakaan vielä noussut aivan Instagramin rinnalle kampanjoinnin alustana. Aivan jokaisella puolueella ei ole edes virallista käyttäjätiliä Tiktokissa. Puolueiden sisältö, joilta käyttäjätili sovelluksesta löytyy, on Instagramin tapaan hyvin informatiivista tiedottamista ja vaikuttamista. Puolueiden virallisten Tiktok-tilien sisältö eroaa Instagramista siinä mielessä, että Tiktokiin on mahdollista ladata vain lyhyitä videopätkiä. Tästä huolimatta musiikin osuus vaikuttamisen keinona on puolueilta jäänyt silti hyvin vähäiseksi. Parhaiten musiikkia on vaikuttamisessa osannut hyödyntää Kokoomus, joka on virallisella käyttäjätilillään osallistunut erilaisiin Tiktok-trendeihin. Tiktok-trendit ovat suosittuja videoita, joissa on yleensä jokin selkeä ja yksinkertainen idea. Näissä trendi-videoissa soi taustalla myös tietty kappale, josta trendin voi yleensä myös tunnistaa. Kokoomus on tehnyt näistä trendeistä omia versioita ja heidän videoissa on käytetty trendiin kuuluvaa musiikkia. Tällaisiin tiktok-trendeihin osallistumisella voidaan kohdistaa vaikuttamista etenkin nuoriin, joiden suosiossa on kyseisten trendien tekeminen ja katsominen. Trendeihin osallistuminen on myös oivallinen tapa tavoitella nuorten sosiaalisen median käyttäjien huomiota.

Tiktokissa tapahtuva poliittinen vaikuttaminen on pääosin politiikassa mukana olevien yksityishenkilöiden tekemää. Yksityishenkilöt pyrkivät myös vaikuttamaan näkyvämmiin nuoriin. Tiktokiin videoita tekevät yksityishenkilöt eivät kaikki kuitenkaan välttämättä ole politiikassa itse mukana olevia, mutta ihmisiä, joilta löytyy paljon vahvoja poliittisia mielipiteitä. Esimerkiksi juuri nuorille suunnattuja poliittisia Tiktok-videoita tällaisten ihmisten toimesta on paljon. Nämä videot ovat yleensä hyvin sensaatio- ja draamahakuisia sekä tehty niin, että ne jaksavat ylläpitää nuorten mielenkiinnon. Vastakkainasettelu puolueiden välillä ja yksittäisen puolueen jalustalle nosto on näissä videoissa hyvin yleistä.

Yksityishenkilöiden käyttämä musiikki Tiktokissa on enemmän nykymusiikin tyylistä ja etenkin videoissa, jotka ovat suunnattu nuorille, on käytetty enemmän nuorten suosimia musiikkigenrejä. Suuren suosion Tiktokissa on saavuttanut maaliskuun 2023 alussa julkaistu

Perussuomalaisten nuorisojärjestön tekemä vaalilaulu, *Turvapaikka*. Laulua on käytetty kampanjoinnin tukena Perussuomalaisten toimesta, mutta myös kappaleen instrumentaaliversiota on käytetty yksityishenkilöiden toimesta, jotka eivät muuten ole jakaneet poliittista sisältöä profiiliinsa. Tämä viestii selkeästi siitä, että nuorten Perussuomalaisten tekemä vaalilaulu on vaikuttanut ja saavuttanut nuoret erityisen hyvin. Yksityishenkilön käyttäessä instrumentaaliversiota Perussuomalaisten vaalilauluasta omissa julkaisuissaan antaa väistämättä näkyvyyttä myös alkuperäiselle versiolle. Mahdollisuutena on, että henkilö liitetään politiikkaan ja puolueeseen, vaikka tämä ei olisi alkuperäinen tarkoitus.

Instagramissa yksityishenkilöt käyttävät musiikkia vaikuttamisen keinona keskimäärin vähemmän kuin Tiktokissa. Tähän voi vaikuttaa muun muassa se, että Instagramiin on totuttu julkaisemaan kuvia eikä niinkään videoita. Yksityishenkilöiden musiikin käyttö on kylläkin Instagramin tarinat -osiossa yleisempää kuin profiilissa pysyvissä julkaisuissa. Tietyllä tapaa musiikin merkitys yksityishenkilöiden videoissa korostuu, sillä videolla näkyvät hetket ovat ihmisläheisempiä. Musiikki edustaa sekä yksityishenkilöä että myös puoluetta. Tiktokissa taas on paljon yksityishenkilöiden toimesta tehtyjä videoita, joissa on käytetty musiikkia hyvin laidasta laitaan. Musiikkia on käytetty sekä puolesta että vastaan kampanjavideoissa. Instagram on kuitenkin selkeästi puolueiden virallisempi tiedotuskanava, ja siellä puolueet myös jakavat aktiivisemmin sisältöä seuraajilleen.

4.3 Havainnot

Tärkein havainto vaalivideoista on, että jokainen tarkastelussa oleva puolue käytti videossaan musiikkia lähes koko videon ajan. Musiikin rooli sekä tyyli vaihteli suuresti vaalivideoiden välillä, mutta yhdenkään puolueen vaikuttaminen ei rajoittunut pelkkien sanojen käyttöön. Selkeästi musiikilla joukosta erottuvat vaalivideot olivat Keskusta, Perussuomalaiset ja Liike Nyt. Nämä puolueet olivat käyttäneet videossa joko ainoastaan musiikkia tai musiikkia, joka erottui muiden puolueiden käyttämästä musiikista. Näiden puolueiden videot olivat myös kaikista mieleenjäävimpiä. Vaalivideoissa on myös havaittavissa, millä tavoin piilovaikuttamista pyritään tekemään. Sitä tapahtuu muun muassa kysymyslauseiden

muodossa, erilaisia tunteita ja tilanteita kuvaavana musiikkina ja kuvin sekä videoin, joita puolueet käyttävät mainonnassaan. Puolueet, joiden videoissa musiikki oli keskenään hyvin saman tyylistä, esimerkiksi Vasemmistoliiton, Vihreiden ja RKP:n, eivät taas sanomaltaan ja visuaaliselta ilmeeltään jääneet yhtä vahvasti mieleeni.

Musiikin vaikuttavuutta ei voida kiistää minkään tarkastelussa olevan puolueen vaalivideon kohdalla. Musiikin merkitys tunnelman luojana ja mielikuvan ylläpitäjänä on ensisijainen jokaisessa vaalivideoissa. Vaikka suurimmassa osassa vaalivideoita pääosassa on puheen kautta tapahtuva viestintä, näyttelee musiikki tärkeää taustaroolia. Kokoonpanot suurimmassa osassa vaalivideoita olivat hyvin samantapaiset; piano, jouset ja joissain mukana patarummut ja vaskipuhaltimia. Näillä soittimilla luotiin videoihin esimerkiksi harrasta ja seesteistä tunnelmaa tai vaihtoehtoisesti jylhää ja mahtipontista mielikuvaa. Musiikin valinta vaikuttaa suuresti siihen, millaisen mielikuvan puolue tahtoo antaa itsestään. Yksikään puolue ei vaalivideoissaan kuitenkaan käyttänyt esimerkiksi nuorison suosiossa olevaa musiikkia. Musiikilla vaalivideoissa ei siis pyritä vaikuttamaan varsinaisesti suoraan mihinkään kohderyhmään, vaan musiikin funktio on olla ennemminkin vain ilmapiiriä ja tunnelmaa ylläpitävä taustatekijä.

Musiikin lisäksi vaalivideoiden visuaalinen sanoma toi vahvasti esille puolueiden arvoja ja näkemyksiä. Ylivoimaisesti eniten kommentteja sekä katselukertoja kerännyt video on Perussuomalaisten *V niin kuin ketutus*. Videolla on lähes 520 000 näyttökertaa ja kommentteja se on kerännyt reilu 2 100 kappaletta. Toisena vaalivideona perässä tulee Kokoomus, 38 000 näyttökertaa, kolmantena Keskusta reilulla 27 000:lla näyttökerralla. Vaikuttamiseen pyrkimisestä oltiin myös osan vaalivideoista kommenttikentissä hyvin tietoisia. Perussuomalaiset, Vihreät ja Keskusta ovat jättäneet kommenttikentän auki, jolloin kenellä tahansa on mahdollista jättää kommentti videoon liittyen. Perussuomalaisten vaalivideo on saanut paljon kannatusta omiltaan ja kerännyt kommentteja jopa ulkomailta asti. Video on ollut siis kokonaisuudessaan todella vaikuttava ja huomiota herättävä. Vihreiden vaalivideo on taas saanut osakseen huomattavasti enemmän negatiivista palautetta. 88:sta kommentista kaksi on positiivisia. Useampi käyttäjä on kommentoinut Vihreiden vaalivideoa sävyyn, käyttäjää v.zakone5797 lainaten ”liian selvästi tunteisiin vetoavaksi viherpiiperrykseksi.”

Vihreiden video herätti selkeästi erilaisen reaktion ihmisissä kuin Perussuomalaisten video ja niin sanotusti meni tunteisiin – niin kuin oli tarkoitus. Keskustan vaalivideo on saanut taas kaikista neutraalimpia kommentteja ja huomio on nimenomaan musiikissa ja laulun sanoissa. Ne ovat tehneet osaan kommentoijista suuren vaikutuksen. Voidaan siis todeta, että ainakin jossain määrin musiikki toimii ideologioiden ja arvojen välittäjänä niin kuin esimerkiksi Frith (2003) on esittänyt .

Myös sabotoivaa vaikuttamista ja manipulointia tehdään huomattavan paljon. Vastakampanjoinnin muoto kävi hyvin selväksi esimerkiksi Tiktokissa, jossa niin yksityishenkilöt, kuin puolueet ovat tehneet videoita muista puolueista sekä myös politiikassa mukana olevista henkilöistä. Videot ovat usein tehty pilkkaavaan, mustamaalaavaan, aggressiiviseen tai hyvin kriittiseen sävyyn. Osassa näistä videoista tehokeinona on käytetty musiikkia. Musiikki näissä videoissa on jollain tapaa myös pilkkaavaa sekä levotonta. Ferrara ym. (2021) tuovat esille tutkimuksessaan, että sabotoiva vastakampanjointi on laajasti yleinen taktiikka, jolla pyritään vaikuttamaan juurikin esimerkiksi vaaleissa.

Nimenomaan nuoriin kohdistuvaa vaalikampanjointia on toistaiseksi havaittavissa varsin vähän. Nuoret esiintyvät osassa vuoden 2019 vaalivideoista, mutta esimerkiksi sanallisesti heihin ei viitata mitenkään. Yksikään puolue ei ole suoranaisesti kohdistanut mitään julkaisua tai tilapäivitystä myöskään nuorille. Huomion arvoista kuitenkin on, että erityisesti Perussuomalaisia kannattavat nuoret ovat muun muassa Tiktokin kommenttikenttien aktiivisimpia kommentoijia. Monella puolueella kuitenkin on oma nuorisjärjestönsä, jossa erityisesti nuoret pääsevät tekemään poliittista vaikuttamista. Kuitenkin vain murto-osa nuorista on virallisesti minkään puolueen nuorisjärjestön jäsen. Nuoriin kohdistuvan vaikuttamisen vähäisyys on yllättävää, sillä luulisi että jokainen puolue tahtoo haalia niin paljon ääniä kuin vain on mahdollista. Näitä ratkaisevia ääniä löytyisi esimerkiksi juuri nuorista. Hyytisen (2023) tekemän Ylen nettiartikkelin mukaan juuri nuorten, 18-24-vuotiaiden äänestysaktiivisuus on prosentuaalisesti kaikista alhaisinta. Tätä ikäryhmää aktivoimalla puolueet voisivat saada vaalimenestyksen kannalta arvokkaita ääniä.

5 POHDINTA

Tämä tutkielma on osoittanut, millä tavoin musiikkia voidaan käyttää politiikassa ja kuinka nämä kaksi ilmiötä kietoutuvat toisiinsa. Suomalaisessa politiikan kentässä musiikkia vaikuttamisen keinona on osattu hyödyntää jo suhteellisen hyvin. Vaalivideoissa musiikilla on tärkeä osansa, mutta sen rooli jää selkeästi vielä taustatekijöihin. Vaalilaulujen teko on vielä varsin uusi ilmiö, eikä monikaan ehdokas ole sellaista vuoden 2019 eduskuntavaalien aikaan tehnyt. Selvää kuitenkin on, että musiikki, kuva ja puhe yhdistettynä toimivat tehokkaasti vaikuttamisen keinona. Yksikään näistä ei olisi yhtä tehokas ilman toista. Havaittavissa myös on, että musiikin käyttö vaalikampanjoissa on kasvamaan päin.

Analyyseistä on huomattavissa, että Bullerjahnin (2006) näkemys musiikista mainonnan välineenä toteutuu hyvin vaalivideoissa ja sosiaalisessa mediassa tapahtuvassa kampanjoinnissa. Varsin mielenkiintoista oli myös havaita vaalivideoissa ja sosiaalisessa mediassa erilaisia piilovaikuttamisen sekä manipuloinnin muotoja. Näissä ei kuitenkaan ollut huomattavissa esimerkiksi Parviaisen ja Pyykkösen (2020) määritelmän mukaista manipulointia, mutta kylläkin taas Ferraran (2021) ja kollegoiden mainitsemaa harhaanjohtavan tiedon levittelyä.

Mielenkiintoisinta oli havaita, kuinka monella tavalla musiikki kietoutuu erityisesti politiikkaan. Näiden kahden symbioosi on selkeästi havaittavissa, vaikkakin se hyvin monisyinen. Musiikki voi heijastaa paljon yhteiskunnan tilaa sekä kätkeä sisäänsä poliittisia näkökulmia. Tulokulma poliittisista asioista puhuttaessa voi olla lähes mikä tahansa. Teeman pyörittely musiikin ja vaikuttamisen näkökulmasta oli hyvin mielenkiintoista ja koen, että tämän tutkielman myötä oma käsitykseni politiikan ja musiikin välisestä symbioosista on laajentunut ja saanut enemmän perspektiiviä. Tutkielman aikana havaitsin myös kuinka paljon politiikka ilmiönä herätti tunteita. Tämän osasin jo aavistaa mutta nettikäyttäytyminen ja sen raadollisuus yllätti silti. Lähes koko tutkielman teon ajan minulla on ollu hyvin ristiriitaiset tunteet politiikka ja vaikuttamista kohtaan, mikä saattaa kuulostaa ironiselta. Tutkielmani aihe on äärimmäisen mielenkiintoinen mutta rehellisesti sanottuna myös paikoin varsin masentava. Voisin melkein tämän tutkimuksen pohjalta todeta, että sosiaalinen media yhdistettynä politiikkaan tuo esille ihmisluonnon karuuden sen kaikkine elementteineen. Ei pidä

kuitenkaan menettää toivoaan, sillä maailmassa on onneksi paljon hyvääkin. Tämän lisäksi on hyvä kuitenkin muistaa, että hyvin paljon musiikin poliittisuudesta ja politisoitumisesta nojaa myös tulkinnallisuuteen ja yksilön henkilökohtaiseen kokemukseen

Mielenkiinnolla odotan kevään 2023 vaaleja ja puolueiden sekä ehdokkaiden pyrkimyksiä vaikuttaa nuoriin äänestäjiin. Kevään vaaleissa pyrin havainnoimaan, kohdistuuko minkään puolueen tai yksittäisen ehdokkaan vaikuttaminen erityisesti nuoriin ja juuri äänioikeuden saaneisiin. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa nuoriin vaikuttaminen oli hyvin vähäistä. Tärkeää kuitenkin olisi saada mahdollisimman moni äänestämään, sillä päätettävissä olevat asiat koskevat aivan jokaista. Vaikuttaminen ja politiikka kylläkin kiinnostavat nuoria yhä enemmän, mikä on positiivinen asia. Moni nuori onkin tuonut oman kortensa vaikuttamisen kekkoon, joko osallistumalla politiikkaan ja yleiseen keskusteluun tai ottamalla kantaa asioihin juurikin sosiaalisessa mediassa. Musiikin ja politiikan yhdistäminen nuoriin kohdistuvassa vaikuttamisessa voisi olla avaintekijä nuorten äänestysaktiivisuuteen, sillä nämä kaksi asiaa ovat kuitenkin hyvin läsnä nuorten arkielämässä. Ehkäpä voimme havaita musiikin olevan yhä kuuluvampi osa vaalikampanjointia tulevana keväänä. On mielenkiintoista myös nähdä, millaisia vaalikampanjoita ja vaalivideoita puolueet ja ehdokkaat ovat tänä vuonna tehneet. On hyvä kuitenkin muistaa, että kampanjointi ei rajoitu vain sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan vaikuttamiseen, vaan sitä tehdään myös paljon muissa ympäristöissä. Musiikki voi olla myös osana näitä tapahtumia.

Niin kuin Tiainen (2021) sanoo, on tärkeää tiedostaa mihin äänetyspäätöksemme todella pohjautuu, jotta se tulisi tehtyä oikeista syistä. Syyt tiedostaen, äänestäessä olisimme myös mahdollisimman rehellisiä itsellemme. Tulevana keväänä 2023 voimme jokainen miettiä hetken, mihin oma päätöksemme todella nojaa. Edustaako puolue ja kandidaatti todella omia arvojamme sekä samanlaista käsitystä paremmasta tulevaisuudesta kuin oma käsitykseni? Mitkä tekijät vaikuttivat päätökseeni? Oliko esimerkiksi musiikilla tai sosiaalinen mediallyllä osaa mielipiteeni muokkautumiseen? Nämä ovat tärkeitä kysymyksiä, jotka voimme kysyä itseltämme ennen kuin kirjoitamme numeron äänestyslippuun. Jokaisella äänellä on merkitystä, minkä vuoksi olisikin tärkeää, että päätös tehdään tarkkaan ja harkitusti oikeista syistä.

LÄHTEET

- Brown, S. & Volgsten, U. (2006.) *Music and Manipulation. On the social uses and social control of music*. New York: Berghahn Books.
- Bullerjahn, C. (2006). The Effectiveness of music in television commercials. Teoksessa Brown, S. & Volgsten, U. (toim.) *Music and manipulation. On the social uses and social control of music* (s. 207-235.) New York: Berghahn Books.
- DeNora, T. (2000). *Music in everyday life*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Farberman, B. & Nadera, E. (2023). *Effective Manipulation Through Music*. Rutgers School of Art and Science. Haettu osoitteesta <https://dialogues.rutgers.edu/journals/143-effective-manipulation-through-music/file> 12.2.2023
- Ferrara E. , Liu, Y. , Sharma, K. , Zhang, Y. (2021). *Identifying Coordinated Accounts on Social Media through Hidden Influence and Group Behaviours*. University of Southern California. USA. Haettu osoitteesta <https://arxiv.org/pdf/2008.11308.pdf> 9.2.2023
- Frith, S. (2003). Music in everyday life. Teoksessa M. Clayton, T. Herbert & R. Middleton (toim.) *The cultural study of music. A critical introduction* (s. 92–101). New York: Routledge.
- Garratt, J. (2019) *Music and Politics. A Critical Introduction*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Hyytinen, T. (2023). Nyt nuoret paljastavat aikeensa ja kertovat, onko äänestäminen nousussa huhtikuun vaaleissa. Yle.fi. haettu osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20021150> 7.3.2023.
- Huron, D. (1989). *The Musical Quarterly. Music in advertising: An analytic paradigm. The Musical Quarterly Vol. 73*. USA: Oxford University Press. (s. 557–574).
- Kohi, A. , Liuskari, M. , Palo, H. , Päivärinta, K. , Vihervä, V. (2016). Forum I – Suomalainen yhteiskunta. 7.painos. Helsinki: Otava.
- Kokko, J. (2013). Luokatonta lyriikkaa? Yhteiskuntaluokka Asan, Palefacen ja Julman Henrin rap-sanoituksissa. Turun Yliopisto. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos. Pro gradu.
- Kokoomus. (25.3.2019). Luotamme Suomeen – Kokoomus-vaalivideo – eduskuntavaalit 2019. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=XJHEJtms2Zc> 17.2.2023
- Kot, G. (2014). Born in the USA is 30 years old, and is one of Spingsteen’s most popular – and misunderstood songs. Greg Not takes a look at the most commonly misread lyrics.

- BBC CULTURE. Haettu osoitteesta <https://www.bbc.com/culture/article/20140603-misunderstood-songs> 19.2.2023
- Levitin, D. (2006). *This Is Your Brain on Music: The Science of a Human Obsession*. New York: Dutton.
- Liike Nyt. (2023) Puolueohjelma. Verkkosivu. Haettu osoitteesta <https://www.liikenyt.fi/ohjelmat> 24.2.2023
- Martin, P. (2006). Music, Identity, and Social Control. eoksessa Brown, S. & Volgsten, U (toim.) *Music and manipulation. On the social uses and social control of music*. (s. 57-74.) New York: Berghahn Books.
- Mayfield, R. (2019). *The Lyrics of Politics: How Music Conveys Political Ideology*. Haettu osoitteesta https://ycphistpolisci-com.translate.goog/the-lyrics-of-politics-how-music-conveys-political-ideology/?_x_tr_sch=http&_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=fi&_x_tr_hl=fi&_x_tr_pto=sc 14.2.2023. York College of Pennsylvania.
- Mika Nummenpalo - Kaupunginvaltuutettu - Liike Nyt Salo. (2.4.2019). LIIKE NYT TV-MAINOS EDUSKUNTAVALIT 2019. [Facebook-päivitys]. Haettu osoitteesta <https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/mutku/opiskelu/seminaariohjeet/viitteet> 17.2.2023
- Parviainen, P. & Pyykkö, M. (2020). *Vaikuttaminen ja manipulointi*. Latvia. Docendo Oy.
- Peltola, H.-R. (13.10. 2022). Musiikin sosiologia ja sosiaalipsykologia -luento. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä.
- rihanna. (2018). [Not for much longer...me nor my people would ever be at or around of those tragic rallies, so thanks for the heads up Philip!] Haettu osoitteesta <https://twitter.com/rihanna/status/1059240423091245056?lang=en> 17.2.2023
- Robinson, J. & Hirsch, P. (1972). Teenage response to rock 'n' roll protest songs. Teoksessa Denisoff, R & Petersin, R (toim.) *The Sound Of Social Change* (s. 222-232). Chicago: Rand MacNally.
- Rusanen, J.-P. (28.2.2019). Juha-Pekka Rusanen Eduskuntaan 2019 – vaalialulu. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=FS7uUHhgX4U> 16.2.2023
- sfprkp. (5.4.2019). RKP vaalivideo 2019 suomeksi. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=vqyZ0Mak6Kk> 17.2.2023
- Sosiaalidemokraatit SDP. (1.2.2022). SDP:n vaalifilmi eduskuntavaalit 2019. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=xQUzMt2k1BM> 17.2.2023

- Street, J. (2003). "Fight the power": The Politics of Music and Music of Politics. Teoksessa *Government and Opposition*. (s. 113-130.) John Wiley & Sons.
- Suomen Keskusta. (21.3.2019). Suomen arvoisia tekoja. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=AYshRGzHHVs> 17.2.2023
- Suomen uutiset - Perussuomalaiset (20.3.2019) V niin kuin ketutus. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=dzCK4tTu2nE> 17.2.2023
- Tagg, P. (2006). Music, Moving Images, Semiotics, and the Democratic Right to Know. Teoksessa Brown, S. & Volgsten, U (toim.) *Music and manipulation. On the social uses and social control of music* (s. 163-187.) New York: Berghahn Books.
- Tiainen, L. (2021). Suomalaisten puoluejohtajien pehmeän vallan tyyli vuoden 2019 eduskuntavaalien kynnyksellä. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Pro gradu.
- Trigg, C. (2010.) *A Change Ain't Gonna Come: Sam Cooke and the Protest Song*. Toronto: University of Toronto Quarterly.
- Vasemmistoliitto. (9.4.2021). Oikeus hyvään elämään kuuluu kaikille! Vasemmistoliiton vaalivideo 2021. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta https://www.youtube.com/watch?v=Zms4Sz5_HIY 17.2.2023.
- Vihreat. (28.3.2019). Näytä luontosi. [Videotiedosto]. Haettu osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=F9zTYmC-qBA> 17.2.2023.
- Volgsten, U. (2006). Between Ideology and Identity: Media, Discourse, and Affect in the Musical Experience. Teoksessa Brown, S. & Volgsten, U (toim.) *Music and manipulation. On the social uses and social control of music* (s. 74-103.) New York: Berghahn Books.
- Yle. (2019). Vaalikone. Haettu osoitteesta <https://vaalikone.yle.fi/eduskuntavaali2019/10/ehdokkaat/1385?lang=fi-FI> 17.3.2023.
- Kuva 1: Outi Pyhäranta, Helsingin Sanomat, 3.7.2021. Haettu osoitteesta <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008092839.html> 17.2.2023